

08/2025

Muistisairaudet

Muistisairaudet koskettavat yhä useampia ihmisiä ja heidän läheisiään. Ne vaikuttavat muistiin, ajatteluun ja arjen sujumiseen. Varhainen tunnistaminen ja oikeanlainen tuki parantavat sairastuneen elämänlaatua.

Mikä on muistisairaus?

Muistisairaudet ovat sairauksia, jotka vaikuttavat aivojen toimintaan. Ne aiheuttavat muistin heikkenemistä, vaikeuksia ajattelussa, ongelmanratkaisussa ja kommunikaatiossa. Muistisairauksia on monia ja ne ovat eteneviä, mikä tarkoittaa, että oireet pahenevat ajan myötä. Varhainen diagnoosi on tärkeää oikean hoidon ja tuen saamiseksi.

Muistisairaudet Suomessa

- Suomessa on noin 150 000 muistisairautta sairastavaa henkilöä.
- Joka vuosi diagnosoidaan noin 23 000 uutta tapausta.
- Työikäisiä (alle 65-vuotiaita) sairastuu vuosittain noin 600 henkilöä.

Muistisairauden oireet

Oireet vaihtelevat eri sairauksissa sekä yksilöllisesti, mutta yleisiä ovat

- lähimuistin heikentyminen
- keskittymis- ja päätöksentekovaikeudet
- aloitekyvyn heikkeneminen
- vaikeudet uuden oppimisessa
- puheen ymmärtämisen ja tuottamisen vaikeudet
- mielialan vaihtelut
- hahmotusongelmat ja orientoitumisen vaikeudet
- muutokset käyttäytymisessä

Yleisimmät muistisairaudet

Alzheimerin tauti: yleisin muistisairaus, jonka ensimmäisiä oireita ovat usein lähimuistin ja uuden oppimisen heikkeneminen

Verisuoniperäinen muistisairaus: johtuu aivojen verenkiertohäiriöistä ja voi aiheuttaa kielellisiä sekä hahmottamisen vaikeuksia

Lewyn kappale -tauti: oireisiin kuuluvat vaihteleva kognitiivinen suorituskky, tarkkaavuuden vaihtelut, kaatumiset ja näköharhat

Otsa-ohimolohkorappeuma: vaikuttaa hahmottamiseen, käyttäytymiseen ja persoonallisuuteen, eikä muistiin liittyviä oireita yleensä ole sairauden alkuvaiheessa

Milloin kannattaa huolestua?

Unohtelu ja muistiongelmät eivät aina tarkoita muistisairautta, mutta oireet tulee tutkia, jos:

- sinulla tai läheiselläsi herää huoli muistista
- muistin heikentyminen haittaa arkea tai työtehtävistä suoriutumista
- keskittymisvaikeudet lisääntyvät
- käytöksessä tai mielialassa tapahtuu merkittäviä muutoksia

Mistä apua?

Jos epäilet muistisairautta, ota yhteyttä terveydenhuoltoon ja hakeudu muistitutkimuksiin. Muistioireiden syyn selvittäminen on tärkeää. Taustalla voi olla etenevän muistisairauden sijaan joku muu syy. Lääkäriin voi hakeutua terveyskeskuksessa, työterveyshuollossa tai yksityisellä vastaanotolla.

Miten muistisairauksia hoidetaan?

Muistisairauksiin ei ole parantavaa hoitoa, mutta oireita voidaan lievittää ja taudin etenemistä hidastaa.

Lääkkeetön hoito: esimerkiksi fysio- ja toimintaterapia, muistiryhmät, taide- ja musiikkiterapia sekä sosiaalinen kanssakäyminen tukevat hyvinvointia

Lääkehoito: Alzheimerin taudin etenemistä voidaan hidastaa tietyillä lääkkeillä ja muiden muistisairauden oireita voidaan mahdollisesti lievittää lääkehoidolla

Lisätietoa ja tukea

Lisätietoa muistisairauksista Muistiliiton verkkosivuilta: muistiliitto.fi/muistisairaudet

Vertaistukea ja toimintaa: paikalliset muistiyhdistykset ja niiden Muistiluotsi-asiantuntija- ja tukikeskukset
Muistineuvo-tukipuhelin palvelee numerossa **09 8766 550**